

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Finnvera Oyj:n säätämisestä tuloverosta vapaaksi yhteisöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi siten, että Finnvera Oyj säädetäisiin tuloverosta vapaaksi yhteisöksi.

Ehdotus edellyttää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisen ilmoituksen tekemistä komissiolle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tuloverovapautta sovellettaisiin ensimmäisen kerran sen verovuoden verotuksessa, jonka aikana laki tulee voimaan.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotettu muutos

Finnvera Oyj perustettiin vuonna 1998 sääntämällä laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (443/1998). Yhtiölle siirtyi vuoden 1999 alusta lähtien Valtiontakuukeskuksen aiemmin hoitama vientitakuu- ja erityistakaustointi sekä Kera Oyj:n hoitama luotto- ja takaustointi. Samalla Kera Oyj sulautui Finnvera Oyj:öön. Kera Oyj oli säädetty tuloverolaisissa (1535/1992) tuloverosta vapaaksi. Vientitakuu- ja erityistakaustointi oli myös verovapaata, koska toimintaa harjoitti valtion laitos. Finnvera Oyj:tä ei kuitenkaan säädetty tuloverovapaaksi. Hallituksen esityksessä laiksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 35/1998 vp) tuloverovelvollisuutta pidettiin perusteltuna, sillä tavoitteena oli vähentää valtion erityisrahoitusyhtiön erityisasemaa suhteessa markkinaehtoisiin toimijoihin.

Finnvera Oyj on emoyhtiö konsernissa, johon kuuluu viisi toimivaa tytäryhtiötä, Veraventure Oy, Aloituserahasto Vera Oy, Matkailunkehitys Nordia Oy, Spikera Oy sekä Suomen Vientiluotto Oy. Veraventure Oy on pääomasijoitusyhtiö ja vastaa osakeyhtiömuotoisiin alueellisiin pääomasijoitusrahastoihin tehtävistä sijoituksista ja näiden rahastojen kehittämisestä. Aloituserahasto Vera Oy rahoittaa aloittavia teknologiayrityksiä sekä teknologiaintensiivisiä tai innovatiivisia pa-

veluyrityksiä. Matkailunkehitys Nordia Oy on matkailutoimialalle erikoistunut osakeyhtiömuotoinen pääomasijoitusrahasto. Suomen Vientiluotto Oy harjoittaa viennin rahoitusta sekä hallinnoi OECD-ehtoisten vienti- ja alusluottojen korontasausjärjestelmää. Spikera Oy on erityishankkeita ja lyhytaikaisia sijoituksia rahoittava kehitys- ja sijoitusyhtiö. Spikera Oy omistaa lisäksi tytäryhtiöitä.

Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 1 ja 2 §:ssä säädetään valtion erityisrahoitusyhtiön tarkoituksesta ja tehtävistä. Valtion erityisrahoitusyhtiötä koskevaa lainsäädäntöä sovelletaan Finnvera Oyj:n lisäksi muihin konserniyhtiöihin. Erityisrahoitusyhtiön tarkoituksena on rahoituspalveluja tarjoamalla edistää ja kehittää erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa sekä yritysten kansainvälistymistä ja vientitoimintaa. Yhtiön tulee toiminnassaan edistää valtion aluepoliittisten tavoitteiden toteutumista sekä suunnata toimintansa korjaamaan rahoituspalvelujen tarjonnassa esiintyviä puutteita. Yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla, myöntämällä ja hallinnoimalla luottoja, takuita, takauksia ja muita vastuusitoumuksia sekä tekemällä pääomasijoituksia. Yhtiö tekee myös yritysten rahoitukseen liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittaa yritysten kehittämis- ja palvelutoimintaa sekä neuvontaa.

Yhtiön toiminta jakautuu kahteen päätoi-

mialaan, kotimaan rahoitustoimintaan sekä vientitakuu- ja erityistakaustoitintaan. Kotimaan rahoitustoiminta käsittää erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille suunnattua luotto-, takaus- ja muuta rahoitustoimintaa. Vientitakuu- ja erityistakaustoitinnan tarkoituksena on tukea yritysten kansainvälistymistä ja vientitoimintaa myöntämällä takuita ja takauksia.

Valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoitinnasta annetun lain (445/1998) nojalla Finnvera Oyj myöntää lainoja ja takauksia. Rahoitus myönnetään ilman turvaavaa vakuutusta tai vakuudetta. Mainitun lain mukaan yhtiö voi myös harjoittaa toimintaa, jossa se rahoituksen tarjoajana hankkii rahoituksen saajan osoittaman omaisuuden tai oikeuden ja vuokraa sen rahoituksen saajalle (*rahoitusleasing*). Yhtiö voi myöntää takuita luottolaitosten, pääomasijoitusrahastojen ja muiden yhteisöjen sekä yksityishenkilöiden tekemien pääomasijoitusten yhteydessä syntyvän tappionvaaran varalta (*pääomatakuut*). Pääomatakuista säädetään tarkemmin Finnvera Oyj:n pääomatakuista annetulla kauppa- ja teollisuusministeriön asetuksella (744/2001). Käytännössä Finnvera Oyj ei ole harjoittanut rahoitusleasingia, eikä ole myöskään viime vuosina myöntänyt pääomatakuita. Yhtiö voi myös tehdä pääomasijoituksia rahastoihin ja suoraan kohdeyrityksiin kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymien elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain mukaan yhtiön on pyrittävä siihen, että sen toiminnan menot voidaan pitkällä aikavälillä kattaa yhtiön toiminnasta saatavilla tuloilla.

Kotimaan rahoitustoiminnan osalta valtioneuvosto voi antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio maksaa yhtiölle edelleen siirrettäväksi luotonsaajille korkotukea, joka myönnetään suuruudeltaan alueellisesti porrastettuna (alueellinen korkotuki) sekä erikseen määritellyistä elinkeinopoliittisista syistä annettavista luotoista maksettavaa korkotukea (erityiskorkotuki). Korkotuen perusteena ovat ne luotot, jotka on myönnetty valtion talousarviossa määrätyn myöntämisvaltuuden rajoissa.

Valtion talousarviossa on osoitettu määräraha yhtiölle maksettavaa luotto- ja takaus- tappiokorvausta varten. Hallituksen esityk-

sessä laiksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 35/1998 vp) todetaan, että yhtiölle valtion talousarviossa osoitettava luotto- ja takaus- tappiokorvaus on elinkeinopoliittinen väline, jonka johdosta osa asiakasriskistä voidaan jättää huomioon ottamatta luoton tai takauksen hinnassa. Valtioneuvosto päättää osittaisen luotto- ja takaus- tappiokorvauksen tarkemmat ehdot.

Kotimaan rahoitustoiminnan osalta Finnvera Oyj:n myöntämät luotot voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:

- korkotuki- ja valtion osittaiseen tappiokorvaukseen oikeutetut luotot,
- valtion osittaiseen tappiokorvaukseen oikeutetut luotot, sekä
- luotot, joihin ei liity korkotukea eikä tappiokorvausta.

Vientitakuu- ja erityistakaustoitinnasta säädetään valtioneuvoston päätöksellä annettussa laissa (444/1998) sekä valtion vientitakuista annetussa laissa (422/2001).

Finnvera Oyj toimii valtion vientitakuista annetussa laissa tarkoitettuna valtion erityisrahoitusyhtiönä. Vientitakuutoiminnan peruslähtökohtana on itsekannattavuus. Takuutoiminnan alijäämä katetaan tarvittaessa valtion talousarvion ulkopuolisesta kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimivasta rahastosta, valtioneuvoston päätöksellä annettussa laissa (444/1998) sekä valtion vientitakuulain nojalla antamien sitoumusten täytäminen.

Erityisriskinotolla tarkoitetaan valtion vientitakuista annetun lain 6 §:ssä säädettyjä vientitakuista. Lainkohdan mukaisia takuita voidaan myöntää valtioneuvoston erityisistä syistä antaman valtuuden nojalla silloinkin, kun vientiin, sen rahoittamiseen tai sen kohdemaan sisältyvä riski on niin suuri, ettei vientitakuuta voida tavanomaisen riskinharkinnan rajoissa myöntää, tai kun takuu myönnetään riskinharkinnan kannalta tavallisuudesta poikkeavilla ehdoilla.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti 13 päivänä joulukuuta 2005 Finnvera Oyj:n säätämistä tuloverosta vapaaksi yhteisöksi. Finnvera Oyj:n toiminnan veronalaisuuden on katsottu lisäävän sekä vientitakuuiden että kotimaan laina- ja takausrahoituksen hintaa. Verotuksen on katsottu

muodostavan vientitakuutoiminnassa kilpailuhaitan verrattuna vastaavaa toimintaa verotta harjoitaviin toimijoihin muissa EU-maissa. Verovapaudesta syntyvä etu parantaisi ensivaiheessa yhtiön varallisuusasemaa. Etu on kuitenkin tarkoitus välittää edelleen asiakasyrityksille ottamalla se huomioon rahoituksen hinnoittelussa. Viennin rahoituksen osalta verovapaudella pyrittäisiin saattamaan Finnvera Oyj tasaveroiseen kilpailuasemaan suhteessa muiden maiden vientitakuulaitoksiin. Vastaavasti tuloveron poistuksessa asiakkailta perittävän rahoituksen hintaa on tarkoitus alentaa kotimaan luotto- ja takausrahoituksessa. Verovapaus edistäisi lisäksi itsekannattavuusperiaatteen mukaista varautumista kotimaan rahoituksessa sekä vientitakuutoiminnassa tulevaisuudessa syntyviin tappioihin. Pitkällä aikavälillä verovelvollisuuden poistuminen voisi olla myös omiaan vähentämään kotimaisen toiminnan muun valtiontuen tarvetta.

Finnvera Oyj:n säätäminen tuloverosta vapaaksi yhteisöksi ehdotetaan toteutettavaksi siten, että Finnvera Oyj lisättäisiin tuloverolain 20 §:n 1 momentin 1 kohtaan, jossa säädetään tuloverosta vapaista yhteisöistä. Samalla lainkohdasta poistettaisiin Kera Oy, joka sulautui Finnvera Oyj:öön vuonna 1998.

Vuoden 2007 alusta voimaan tulee verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 31 §:n muutos. Muutoksella lakiin sisällytettiin säännökset siirtohinnoitteluoikaisun tekemisestä etuyhteyssuhteessa tehdyn liiketoimen ehtojen poiketessa ehdoista, joita riippumattomien osapuolten välillä olisi käytetty. Vaikka ehdotetun verovapauden myötä konsernin emoyhtiö olisi tuloverosta vapaa, tulisi emoyhtiön ja konserniin kuuluvien muiden yhtiöiden välisissä liiketoimissa noudattaa markkinaehtoperiaatetta siltä osin kuin edellä mainitun lainkohdan soveltamisedellytykset muutoin täyttyisivät.

Finnvera Oyj:n saaman valtiontuen määrän seuraamiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että vuosittain määritettäisiin se laskennallinen vero, jonka yhtiö joutuisi suorittamaan, jos se olisi tuloverotuksessa verovelvollinen.

Finnvera Oyj:n ehdotetusta tuloverovapaudesta on 31 päivänä lokakuuta 2006 annettu valtiontuki-ilmoitus Euroopan yhteisöjen komissiolle. Koska hallituksen esitystä annetta-

essa ei ole vielä tietoa komission mahdollisesti edellyttämästä verotuen seurannasta taikka muista ehdoista tai rajoituksista tuen suhteen, tässä vaiheessa ei ehdoteta asiaa koskevaa sääntelyä, vaan se tehtäisiin tarvittaessa myöhemmin annettavassa hallituksen esityksessä.

2. EY-oikeudellinen valtiontukisääntely

Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa kielletty valtiontuki

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Vakiintuneen määritelmän mukaan valtiontuen tunnusmerkkejä ovat: julkisista varoista myönnetty tuki, tuen selektiivisyys, tuen kauppa-vaikutus sekä tuen vaikutus kilpailuun. Näiden neljän tunnusmerkin tulee täytyä, jotta tuki kvalifioitaisiin valtiontueksi.

Komissio on antanut perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklojen soveltamisesta tiedonantoja, joista tukimuotoa koskevat muun muassa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina annettu tiedonanto (2000/C71/07) sekä valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annettu tiedonanto (1998/C384/03).

Edellä mainitun takauksina annettavia valtiontukia koskevan tiedonannon perusteella komissio arvioi valtiontuen tunnusmerkkien täyttymistä valtiontakausten osalta. Tiedonannon mukaan yleensä valtiontakaukset kuuluvat valtiontukisääntelyn soveltamisalaan, jos ne vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja jos niistä perittävät maksut eivät ole markkinoilla noudatettavien maksujen mukaisia.

Edellä mainitussa valtiontukisääntöjen soveltamista yritysten välittömään verotukseen koskevassa tiedoksiannossa komissio tarkentaa valtiontuen tunnusmerkkejä verotuksen

kautta kanavoitavan valtiontuen osalta seuraavasti

- Tuensaajien on saatava toimenpiteestä etua, joka keventää niiden taloutta yleensä rasittavia maksuja.

- Etuuden on oltava lisäksi jäsenvaltioiden myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki.

- Toimenpiteen tulee vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tällöin edunsaajan tulee harjoittaa taloudellista toimintaa kyseisillä markkinoilla toiminnan muodosta tai rahoitustavasta riippumatta. Edellytyksen on katsottu täytyvän, jos tuensaaja harjoittaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan liittyvää taloudellista toimintaa.

- Lisäksi toimenpiteen on oltava erityinen tai valikoiva siinä suhteessa, että se suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa, eikä valikoivuutta voida perustella yleisen verojärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella.

Poikkeus yleisen verojärjestelmän mukaisesta yleisestä verovelvollisuudesta on selektiivinen etu, jota on pidettävä verotulojen menetyksen suuruisena valtion varoista myönnettävänä tukena. Komission yritysten välitöntä verotusta koskevan tiedonannon perusteella kauppavaikutus- ja kilpailuvaikutustunnusmerkkejä arvioidaan yhdessä. Tiedonannon mukaan toimenpiteellä on vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos tuensaajayritys harjoittaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan liittyvää taloudellista toimintaa. Oikeuskirjallisuudessa on esitetty EY:n tuomioistuimen ratkaisukäytännön perusteella näkemys, jonka mukaan tuen kilpailua vääristävän vaikutuksen olemassaolon kannalta ratkaisevana tekijänä näyttäisi olleen ainoastaan tietyn etuuden sisältävän tuen myöntäminen sinänsä, minkä johdosta tuen kilpailua vääristävä, tai kilpailun vääristymiseen uhkaava, vaikutus olisi helpokosti presumoitavissa, kun tukitoimi olisi selektiivisesti myönnetty.

Erityisrahoituslaitoksia koskevaa oikeuskäytäntöä perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan tulkinnasta on melko niukasti. Saksalaisia erityisrahoituslaitoksia koskevassa päätöksessä nro C (2002) 1286 komissio on määrittänyt erityisrahoituslaitoksille annettujen tehtävien yleisen edun mukaisuutta sekä

niitä aloja, joilla toimiville erityisrahoituslaitoksille annettujen, valtiontakauksiin liittyvät edut voidaan katsoa hyväksyttäväksi. Tapaus-ta käsitellään tarkemmin jäljempänä.

Komission päätöksessä nro C (2004) 2034 kyse oli siitä, noudattivatko Kuntien takauskeskuksen Kuntarahoitus Oyj:n lainanotolle myöntämät takaukset valtiontukisääntöjä. Päätöksen mukaan erityisluottolaitoksille voitiin myöntää valtiontakaus julkisten tehtävien suorittamiseen joko valtioon kuuluville yhteisöille, esimerkiksi kunnille ilman rajoituksia, tai tukivarojen hankkimiseen ja tuen jakamiseen julkisviranomaisen pyynnöstä muille tuensaajille. Jälkimmäisen osalta edellytyksenä on, että lopullisten tuensaajien suhteen noudatetaan valtiontukisääntöjä. Näissä tilanteissa erityisrahoituslaitos ei olisi perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yritys, vaan julkishallinnon sisäinen rahoituslaitos tai erityisrahoituslaitos, ja kysymyksessä ei siten olisi perustamissopimuksessa tarkoitettu kielletty valtiontuki.

Poikkeussäännön nojalla yhteismarkkinoille yhteensopiva tukitoimi

Silloin, kun kysymyksessä on 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki, sen voidaan kuitenkin katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 2 tai 3 kohdissa tai 86 artiklan 2 kohdassa säädettyjen poikkeusten nojalla.

Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan poikkeus koskee muun muassa yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, luonnonmullistusten tai vastaavien tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamista sekä eräille Saksan liittotasavallan alueille maksettavia tukia.

Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan poikkeuksen nojalla hyväksyttävänä voidaan pitää muun muassa tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen eräille alhaisen elintason alueille, tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen, tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen taikka tukea kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen.

Perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan mukaan yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan perustamissopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kaupan kehitykseen ei saa vaikuttaa tavalla, joka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa.

Perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohta sallii jäsenvaltiolle mahdollisuuden antaa toimeksi yrityksille yleisiin taloudellisiin palveluksiin liittyviä tehtäviä. Tällaisia palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisen palvelun velvoitteesta maksettava valtiontuki voidaan katsoa yhteismarkkinoille yhteensopivaksi. Mainitun perustamissopimuksen kohta sallii tietyin edellytyksin poikkeuksen perustamissopimuksen säännöksistä, valtiontukisäännökset mukaan lukien, jos näiden säännösten soveltaminen oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estäisi yrityksille toimeksi annettujen erityisten tehtävien täyttämisen.

Yhteisön julkisen palvelun velvoitteesta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevissa julkaistuissa puitteissa (2005/C297/04) määritetään ne edellytykset, joiden perusteella näihin tarkoituksiin liittyvien valtiontukien voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille. Puitteiden mukaan 86 artiklan mukainen yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun käsite merkitsee, että valtio on antanut kyseisten yritysten hoidettavaksi erityistehtävän. Lisäksi vastuu yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän palvelun tuottamisesta on annettava yritykselle yhdellä tai useammalla virallisella asiakirjalla, jonka muodosta jokainen jäsenvaltio voi itse päättää. Tällaisessa asiakirjassa tai tällaisissa asiakirjoissa on määritettävä erityisesti

- a) julkisen palvelun velvoitteiden täsmällinen luonne ja kesto;
- b) kyseessä olevat yritykset ja kyseessä oleva alue;
- c) yritykselle mahdollisesti myönnettävien yksin- tai erityisoikeuksien luonne;
- d) korvauksen laskennassa, valvonnassa ja tarkistamisessa käytettävät parametrit;

e) järjestelyt liiallisten korvausten välttämiseksi ja takaisin maksamiseksi.

Puitteiden mukaan korvauksen määrä ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Puitteissa todetaan lisäksi, että mikäli yritys harjoittaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tarjoamisen lisäksi muuta toimintaa, sisäisessä kirjanpidossa on eriteltävä ja erotettava toisistaan yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen ja muiden palvelujen tuottamisesta syntyneet menot ja tulot sekä menojen ja tulojen kohdentamisperusteet.

Edellä mainitussa saksalaisia erityisrahoituslaitoksia koskevassa päätöksessä nro C (2002) 1286 komissio piti valtion takausten ja lakiin perustuvan valtiollisen vastuun muodossa annettuja etuja hyväksyttävänä muun muassa siltä osin kuin edut liittyivät erityisrahoituslaitosten julkiseen edistämistehtävään. Tällaisina edistämistehtävinä komissio piti muun muassa pienten ja keskisuurten yritysten rahoitusta, riskipääomarahoitusta, ympäristönsuojeluinvestointeja, teknologia- ja innovaatioinvestointeja, infrastruktuurirahoitusta sekä asuntomarkkinoiden tai kansainvälisesti sovittuihin rahoitusohjelmiin osallistumista. Julkisen edistämistehtävän toteuttamisessa erityisluottolaitokset saivat harjoittaa vain sellaista liiketoimintaa ja tarjota vain sellaisia palveluita, jotka olivat välittömässä yhteydessä niille uskottujen tehtävien toteutuksen kanssa. Etuja pidettiin hyväksyttävänä myös, jos ne liittyivät viennin rahoitukseen päätöksessä tarkemmin yksilöidyissä tilanteissa. Lisäksi komissio edellytti, että erityisrahoituslaitosten tehtävät määritellään riittävän tarkasti lainsäädännössä. Niistä erityisrahoituslaitosten harjoittamista toiminnoista, jotka eivät täyttäneet päätöksessä yksilöityjä hyväksyttävyyden edellytyksiä, tuli joko luopua taikka ne tuli siirtää itsenäisiin yrityksiin, jotka eivät nauti julkisesta tuesta. Lisäksi erityisrahoituslaitoksen ja uusien muodostettavien yritysten keskinäisissä transaktioissa tuli noudattaa markkinaehtoperiaatetta.

Komission valtiotukiasiassa nro C64/97 muille jäsenvaltioille sekä niille, joita asia koskee, mahdollisesta tuesta Westdeutsche

Landesbank - Girozentralelle (WestLB) antamassa tiedonannossa (98/C140/05) komissio toteaa, että mikäli yrityksen sisällä on yleishyödyllinen yksikkö, joka on vapautettu veroista, on varmistettava, että verohelpotusten yritystaloudelliset vaikutukset rajoittuvat pelkästään yleishyödylliseen yksikköön eivätkä ne vaikuta kilpailuperiaatteella toimivaan yritykseen.

Valtiontuki-ilmoitus

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetulla neuvoston asetuksen (659/1999/EY) nojalla komissio aloittaa ilmoituksen saatuaan alustavan tutkinnan, jonka johdosta se voi päätyä kolmenlaiseen lopputulokseen: Ilmoitettu toimenpide ei ole tukea, tuki soveltuu yhteismarkkinoille tai ilmoitetun toimenpiteen soveltavuudesta yhteismarkkinoille on epäilyjä. Viimeksi mainitussa tapauksessa komissio aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn. Komission on tehtävä alustavan tutkinnan johdosta päätös kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut täydellisenä pitämänsä ilmoituksen.

Muodollisen tutkintamenettelyn johdosta komissio voi päätyä joko myönteiseen tai kielteiseen päätökseen. Komissio voi myös todeta, että ilmoitettu toimenpide ei ole tukea, taikka se voi asettaa ehtoja, joiden toteutuessa se katsoo toimenpiteen hyväksyttäväksi.

Valtiontuki-ilmoitus Finnvera Oyj:n ehdotetusta tuloverovapaudesta on annettu 31 päivänä lokakuuta 2006. Varmuus ehdotetun tuloverovapauden EY:n valtiontukioikeudellisesta hyväksyttävyydestä tai mahdollisesti tarvittavista rajauksista saadaan komission annettua asiassa lopullisen päätöksensä. Lakia ei voida saattaa voimaan ennen kuin komissio on valtiontuki-ilmoituksen johdosta an-

tanut lopullisen päätöksensä.

Tuloverovapauden arviointi valtiontukinäkökulmasta

Valtion tukitoimenpiteitä koskevan sääntelyn ensisijaisena tavoitteena on sisämarkkinoiden toimivuuden varmistaminen sellaisilta jäsenvaltioiden toimenpiteiltä, joilla kansallisia yrityksiä tai muita toimijoita pyritään saattamaan muita parempaan asemaan ja siten vääristämään kilpailua sisämarkkinoilla.

Tutkiessaan ilmoitetun tukitoimenpiteen hyväksyttävyyttä komissio perustaa arvionsa tukitoimenpiteen tosiasiallisiin vaikutuksiin tekemällä kokonaisvaltaisen arvioinnin asiaan vaikuttavien olosuhteiden ja seikkojen johdosta.

Finnvera Oyj:n hallinnoimien tukiohjelmien valtiontuki-ilmoitusten johdosta antamisaan päätöksissä N 456/2000 sekä N 638/2003 komissio totesi, ettei kysymyksessä ollut Finnvera Oyj:n osalta valtiontuki, koska yhtiön ei katsottu kilpailevan muiden rahoituslaitosten kanssa.

Finnvera Oyj hallinnoi lisäksi EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun asetuksen (69/2001/EY) mukaisia tukiohjeita. Vähämerkityksellisestä tuesta annetun asetuksen edellytykset täyttävät tukiohjelmat ovat yhteismarkkinoille yhteensopivia.

Vientitakuutoimintaa koskevat WTO:n sekä OECD:n kansainväliset sopimukset, joista jälkimmäinen on tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin tehdyn päätöksen korvaamisesta annetulla Neuvoston päätöksellä (2001/76/EY) saatettu voimassa olevaksi EY-oikeudeksi. Vientitakuutoimintaa koskee lisäksi komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin (97/C281/03), joka tuli uusittuna voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Näiden säännösten soveltamisedellytykset täyttävää vientitakuutoimintaa pidetään yhteismarkkinoille yhteensopivana.

Koska valtiontuen tunnusmerkistön täyttyminen edellyttää sitä, että tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, tulisi tuensaajan nyt käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaises-

sa tilanteessa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailisi muiden vastaavalla alalla toimivien rahoituksen tarjoajien kanssa, jotta kysymykseen voisi tulla valtiontuki. Käytännössä tämä voisi tulla kysymykseen lähinnä vain sellaisen toiminnan osalta, joka jäisi yhteismarkkinoille soveltuviksi katsottujen toimintojen ulkopuolelle.

Komissio on ilmoittanut, että se tulee valtiontuki-ilmoituksen saatuaan todennäköisesti suorittamaan Finnvera Oyj:n saamia valtiontukia koskevan kokonaisvaltaisen tarkastelun. Tällöin komissio ei ilmeisesti tulisi rajoittumaan pelkästään ehdotetun tuloverovapauden arviointiin, vaan ottaisi huomioon myös muut mahdolliset julkisten varojen tunnusmerkit täyttävät erät, esimerkiksi valtiontakaukset.

Mikäli komissio katsoisi, että valtiontuen tunnusmerkit verovapauden osalta joiltain osin täytyisivät, tulisi seuraavaksi arvioitavaksi, voidaanko yhtiölle annettujen erityisten tehtävien katsoa täyttävän edellä mainitut perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan soveltamisedellytykset.

Finnvera Oyj:n tehtävien on katsottava olevan merkittävässä määrin samankaltaisina kuin edellä mainitussa päätöksessä kuvatut, saksalaisten erityisluottolaitosten toimesta harjoitetut toiminnot. Siltä osin, kuin Finnvera Oyj:n harjoittaman toiminnan voidaan katsoa täyttävän perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja edellytykset, ehdotetun tuloverovapauden muodossa annettavan verotuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille.

Mikäli komissio katsoisi, että ehdotetusta toimenpiteestä syntyisi joiltain osin valtiontukea, jota ei voitaisi katsoa hyväksyttäväksi poikkeussääntöjen nojalla, olisi kysymyksessä valtiontukitoimenpide, jonka toteuttamisen perustamissopimus kieltää.

Jos komissio antaa kielteisen päätöksen Finnvera Oyj:n ehdotettua tuloverovapautta koskevassa asiassa, tuloverovapautta ei voida säätää. Jos komissio katsoo toimenpiteen olevan vain osittain yhteensopiva yhteismarkkinoille, komissio edellyttäneen ehdotetun tuloverovapauden rajaamista niihin toiminnan osiin, joiden osalta tuen voidaan katsoa olevan yhteismarkkinoille yhteensopiva.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Seuraavassa taulukossa on esitetty Finnvera Oyj:n tilikauden tulos sekä verojen osuus tuloksesta vuosina 2001—2005:

	tilikauden tulos (milj. euroa)	verot (milj. euroa)
2001	26	8,7
2002	16	8,7
2003	25	11
2004	38	16
2005	33	11

Vuoden 2006 osavuositarkastuksessa ajalta 1 päivästä tammikuuta 2006 30 päivään kesäkuuta 2006 konsernin liikevoitto oli 28,5 miljoonaa euroa ja Finnvera Oyj:n 26,4 miljoonaa euroa. Tältä ajalta konsernin taseen loppusumma oli 1799,2 miljoonaa euroa ja Finnvera Oyj:n 1733,1 miljoonaa euroa.

Verotulojen menetys olisi vuonna 2007 arvioituna edellisten vuosien tulosten perusteella arviolta 12 miljoonaa euroa. Verotulojen pienentymisen voidaan arvioida olevan vuodesta 2007 eteenpäin 10—15 miljoonaa euroa vuosittain, riippuen toiminnan tulokellisuudesta.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdantana komission annettua asiassa päätöksensä.

Lähtökohtana on pidetty, että komission päätös annettaisiin vuoden 2007 aikana, jolloin lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2007 toimitettavassa verotuksessa.

Hallituksen esitystä annettaessa ei vielä ole tiedossa, aiheutuuko EY:n valtiontukisääntelystä tuloverovapaudelle mahdollisia rajoituksia taikka tiedonantovelvollisuuksia. Näistä velvoitteista johtuvan selvitysvelvollisuuden

sisältö tulisi olla selvillä ennen sen tilikauden päättymistä, jolta tuloverovapaus tulisi voimaan.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran siitä verovuodesta alkaen, jonka aikana laki tulee voi-

maan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****tuloverolain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 227/1995, seuraavasti:

20 §

Tuloverosta vapaat yhteisöt

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Helsingin yliopisto, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Finnvera Oyj,

Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Ekokem Oy Ab, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja valtion vakuusrahasto;

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran sen verovuoden verotuksessa, jonka aikana laki tulee voimaan.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

Laki**tuloverolain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 20 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 227/1995, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

20 §

20 §

*Tuloverosta vapaat yhteisöt**Tuloverosta vapaat yhteisöt*

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Helsingin yliopisto, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, Kera Oy, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Ekokem Oy Ab, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja valtion vakuusrahasto;

Tulon perusteella suoritettavasta verosta ovat vapaat:

1) Suomen Pankki, Helsingin yliopisto, Yleisradio Oy, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto, Pohjoismaiden kehitysrahasto, Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, *Finnvera Oyj*, Teollisen yhteistyön rahasto Oy, Ekokem Oy Ab, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto ja valtion vakuusrahasto;

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran sen verovuoden verotuksessa, jonka aikana laki tulee voimaan.